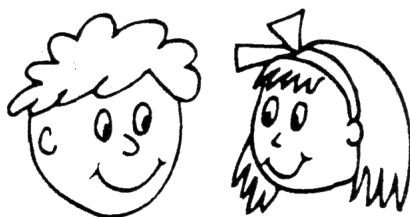

KAMÍNKY

A5

TÉMATO: Z EGYPTA DO KENANU

PŘÍRUČKA PRO UČITELE SOBOTNÍ ŠKOLY
DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

OBSAH

Metodický úvod	3
1. lekce	
Povolání Mojžíše; egyptské rány	4
2. lekce	
Velká noc	6
3. lekce	
Přechod Rákosovým mořem	7
4. lekce	
Vody na cestě do Kenaanu	9
5. lekce	
Vydání zákona na hoře Sínaj	10
6. lekce	
Oběti ve svatyni	12
7. lekce	
Boží péče a ochrana na cestě do zaslíbené země (manna, bronzový had)	13
8. lekce	
U země Kenaan – dvanáct zvěďů	15
9. lekce	
Slavnosti Izraele	16
10. lekce	
Podruhé před Kenaanem	18

METODICKÝ ÚVOD

Předkládáme vám pátý díl příručky pro učitele sobotní školy, třídy A. Příběhy jsou tentokrát v chronologickém sledu. Jde o dějiny Izraele od vyjití z Egypta po vstup do zaslíbené země.

Jako obvykle spočívá naše vyučovací metoda v opakování vyprávěného příběhu, v několika formách reprodukce. Poprvé příběh vyprávíme. Po pohybové hře jej znovu vyprávíme za výrazné pomoci dětí. Druhou sobotu příběh opět opakujeme.

Předškolním dětem to na rozdíl od větších dětí nevadí. Naopak mají rády jistotu, kterou v nich vzbuzuje vyprávění pokud možno stejnými slovy.

Zpracováním příběhu rozumíme, že příběh vyprávíme znovu, pomalu. Necháváme přitom děti pokládat obrázky z flanelografu či jiné, pracovat s figurkami. Necháváme je říct, co umějí, navazujeme na jejich výpovědi.

Nezapomeňme, že děti mají mít možnost reprodukovat to, co se naučily. K tomu slouží jejich odpovědi, pokládání flanelových obrázků, dialogy, scénky, kresby, práce s kartičkami a dětské komentáře k nim. Tento postup je sice pomalejší, ale má mnohem větší význam než pouhé vyprávění a vyzkoušení. Opakování umožňuje ztotožnění se s postavami příběhu, vcítění i zapamatování.

Barevné obrázkové kartičky si děti ukládají do malých alb (tak jim vznikají jejich malé obrázkové bibličky), doma by jejich co nejčastějším používáním měly získat i citový vztah k osobám, k příběhu.

Zároveň umožňuje text na rubu kartiček informovat rodiče o tématu, které děti studují, najdou tam text určený k učení zpaměti, i otázky, kterými je možno s dětmi opakovat a prohlubovat látku během týdne. Učitelé tak nemusejí během hodiny „zapisovat dětem do sešitků“.

SCHÉMA LEKCE

1. hodina	2. hodina
Uvítání Píseň Modlitba Docházka Misijní chvíle a sbírka	
BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele POHYBOVÁ HRA ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU s dětmi OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ PÍSEŇ MODLITBA	BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování POHYBOVÁ HRA PRÁCE S OBR. KARTIČKAMI SCÉNKA, DIALOGY SPOLEČNÁ ČINNOST PÍSEŇ MODLITBA

1. lekce

POVOLÁNÍ MOJŽÍŠE, EGYPTSKÉ RÁNY

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 2 Moj 2. – 11. kap.

Cíl: Pán Bůh nechce trápení lidí, připravil jim něco lepšího

Důležité pojmy: Egyptská země, otroctví, těžká práce, cizí země, hořící keř, Mojžíš, Áron, faraon, země Kenaan.

Vstup

Vysvětlíme dětem, kdo je otrok. Co smí? Co musí? Ukážeme obrázek člověka s okovy, nebo těžce pracujícího na poli... Mnoho otroků.

Izraelci jsou otroky v Egyptě

Pamatujete si, děti, na Josefa a jeho bratry? Kolik jich bylo dohromady?...

Všichni Josefovi bratři i tatínek Jákob se přestěhovali do Egypta. Od té doby uplynulo mnoho let. Musím vám říct, že tatínek Jákob měl ještě jedno jméno. Jmenoval se Izrael. (Řekneme si to všichni nahlas společně: „Izrael.“) A tak se všichni z jeho rodiny jmenovali Izraelci. Bydleli pořád v Egyptě, i když tatínek Jákob už zemřel. Zemřel taky ten faraon, co měl rád Josefa.

Teď vládl jiný faraon, tedy jiný král Egypta. A ten byl na Izraelce zlý. Museli pro něho pracovat jako otroci.

Víte, co všechno dělali otroci v Egyptě? Stavěli pyramidy, dělali cihly a přitom na ně páliho horké slunce.

Izraelci by šli rádi domů, do své země. Tam, do Kenaanu, kde kdysi bydlel praotec Jákob a kde by nebyli otroky. Ale nesmějí.

Nemohou jenom tak utéct. Protože je jich moc, strašně moc. A faraon je nepustí.

Hořící keř

Pamatujete si také určitě na Mojžíše, který byl jako miminko v košíčku na řece a kterého našla princezna. Ten Mojžíš teď bydlí daleko od faraonova paláce. A pase ovce.

Jednoho dne jde zase na pastvu. A najednou vidí, že tam na stepi hoří keř. Rychle se tam jde podívat. Ten keř hoří, hoří dlouho, ale neshoří. Mojžíš se na to překvapeně dívá. A najednou na něho někdo mluví. Mojžíš nikoho ne-

vidí, ale slyší Boží hlas: „Mojžíši, odlož si ty boty. Tady chci s tebou mluvit. To je svaté místo.“

Mojžíš žasne. Sundává si opánky a poslouchá, co bude Pán Bůh říkat. A Pán Bůh mluví, ale Mojžíš ho nevidí. Vidí jenom ten keř, co hoří, ale neshoří.

Pán Bůh posílá Mojžíše do Egypta

Pán Bůh říká Mojžíšovi: „Mojžíši, viděl jsem, jak můj národ trpí. Jsou to otroci. Ale to já nechci. Vyvedu vás do krásné země, tam je mléko a med. Je to kenaanská země. Tu zemi jsem připravil pro vás.

Ty půjdeš, Mojžíši, k faraonovi a řekneš: Mluvil se mnou Bůh. Dovol nám, faraone, odejít.“

Ale Mojžíš se bojí: „Jak mohu jít k faraonovi? Já neumím mluvit před králem!“

Pán Bůh mu odpověděl: „Mojžíši, ty máš bratra Árona. On bude mluvit za tebe. Neboj se, budu s vámi.“

Jednání s faraonem

A tak Mojžíš vzal svou manželku Siporu a syny, posadil je na osla, on si vzal do ruky hůl a šli do Egypta. Naproti na poušť jim už vyšel bratr Áron.

Mojžíš i Áron se potom vydali ke králi, k faraonovi. A řekli mu: „Faraone, Hospodin, Bůh Izraele ti vzkazuje: Propušt' můj lid.“

Ale faraon odpověděl: „Hospodina neznám a Izraele neproupuštím. Vy mi chcete odvést ty, kteří tady pracují? To nedovolím!“

A faraon dal Izraelcům ještě více práce. Otroci museli dělat cihly a teď museli pracovat ještě víc.

Faraon má tvrdé srdce. Nechce je pustit do jejich země. Co tedy udělají Mojžíš a Áron? Co udělá Pán Bůh? Zůstanou Izraelci pořád v Egyptě jako otroci?

O tom si povíme příští sobotu.

POHYBOVÁ HRA

Práce otroka. Děti si stoupnou tak, aby měly kolem sebe dost místa. Chvilí je necháme „dělat otrockou práci“. Například mírně rozkročené překládají jakoby cihly z jedné hromady na druhou. Potom je necháme chodit za sebou (v kruhu). Mají svěšená ramena, hlavu skloněnou, jsou unavené... Tak museli Izraelci pracovat jako otroci. A nebralo to konce.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTMI

Vyprávíme příběh znovu, ale s použitím názorných pomůcek – obrázků: Mojžíš, poušť, ovce, keř, obuv, Áron, faraon, otroci, cihly, (sláma, stavby, Sipora a dva chlapci).

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Rozdáme obrázkové kartičky. Začíná nový školní rok, možná přišly děti, které s kartičkami ještě nepracovaly.

Vysvětlíme jim, jak si je uloží do alb, že vzadu je napsáno něco pro maminku. Doma si budou kartičky prohlížet. Vysvětlíme rodičům, k čemu kartičky jsou: aby si je dítě prohlíželo v týdnu, detaily obrázku tvoří základní osnovu příběhu, který se učíme ve školce. Rodiče kladou dětem doma otázky, které jsou uvedeny jako příklad na rubu kartičky. Zároveň je učí z paměti text, který je vytištěn tučně.

Dnes si s nimi kartičky prohlédneme. Necháme je reagovat, ptáme se, co je na obrázcích.

Třetí kartičku k lekci rozdáme raději až příští sobotu. Jsou na ní obrázky ran, o kterých budeme vyprávět za týden.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Máme připravené okopírované obrázky vztahující se k probírané látce (jsou označeny číslem ročníku, lekce a strany). Nejdříve ukážeme dětem jeden obrázek tak, aby ho všechny viděly, a zeptáme se, co na něm je. Vysvětlíme, že obrázek je nakreslen jenom černě. Ale my teď uděláme obrázek jako skutečný, vybarvíme ho.

Učíme děti (úměrně jejich věku) vybarvovat pomalu, vedeme jim chvíli ruku, aby vybarvily alespoň kousíček hezky, pokrývaly plochu postupně...

Snažíme se, aby děti mohly vše, co se ve školce dělá, vnímat v souvislosti s tématem, aby k němu získaly vztah. A tím i k životu biblických postav a především k tomu, co pro ně a s nimi dělal Pán Bůh.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Na Egypt přišly rány

Nejdříve zopakujeme látku z minulé soboty – poslání Mojžíše a jeho odmítnutí v Egyptě. Použijeme názorný materiál z minulého týdne.

Faraon měl tvrdé srdce a nechtěl pustit Izraelce do jejich země. Ani když Pán Bůh proměnil všechnu vodu v řekách, že byla jako krev.

Mojžíš znovu řekl faraonovi: „Pán Bůh ti vzkazuje: Propušt' můj lid, ať mi slouží! Jinak pošlu na celý Egypt plno žab, budou všude.“

Faraon neposlechl. A tak Áron natáhl na Boží příkaz ruku a všude začalo vylézat plno žab. Byly všude. Faraon rychle zavolal Mojžíše a Árona: „Proste Pána Boha, aby mě zbavil těch žab. Potom propustím lid.“ A tak se

Mojžíš modlil a prosil, aby Pán Bůh zbavil zemi těch žab. A stalo se.

A co faraon? Pustí teď Izraelce?

Ne, představte si, že když byly žáby pryč, faraon zůstal neoblomný a Izrael nepropustil.

Potom Pán Bůh na něho poslal další rány: komáry a mouchy, ti taky byli všude – jako předtím žáby. A faraon vždyc-ky sliboval, že když se to ztratí, propustí už Izrael. Ale když ho Pán Bůh té rány zbavil, faraon je zase nepustil.

Potom onemocněly krávy a ovce, koně, osli i velbloudi. Ale dobytku, který měli Izraelci, tomu se nic nestalo. Tam, kde bydleli Izraelci, nebyly žáby, ani mouchy, ani komáři.

Pak dostali všichni v Egyptě vředy, a potom padaly velké kroupy a taky byla velká, úplná tma. A faraon byl pořád stejný. Sliboval, že Izrael pustí, ale kdež byla rána pryč, zase měl tvrdé srdce.

Nakonec Pán Bůh řekl: „Ještě přijde jedna velká rána. Potom vás už faraon nadobro propustí z Egypta.“

O tom si povíme zase příště.

POHYBHOVÁ HRA

Opakujeme hru „na otroky“ z minulé hodiny.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Vyzveme děti, aby si vyndaly alba s kartičkami. Jednáme s dětmi s důvěrou, to znamená, že například přirozeně očekáváme, že děti kartičky mají a že s nimi pracovaly. Společně popisujeme a prožíváme to, co je na nich nakresleno. Společně jsme vtaženi do příběhu.

„Nepřipravené“ dítě hned nekáráme, nezlobíme se, nezdurazňujeme příliš, co neudělalo. Postojem důvěry ho povzbudíme k aktivitě v příštím týdnu. Eventuelně probereme situaci, kvůli které si někdo nemohl kartičky prohlížet a naučit se text z paměti.

Pokud jsme minule nerozdali třetí kartičku k příběhu o ranách (který jsme vyprávěly teprve dnes), rozdáme ji dnes a hned k ní také klademe otázky.

SCÉNKY, DIALOGY

Nejmladší děti ve třídě se mohou naučit krátkému dialogu:

Áron a Mojžíš žádají faraona: „Pán Bůh ti vzkazuje: Propušt' můj lid.“ Faraon (na trůně) kroutí hlavu: „Nepropustím.“

Může vyzkoušet více trojic.

Protože pro tuto lekci i pro hlavní myšlenky celého pololetí je důležité pomoci dětem, aby tušily, jak strašné je otroctví (tím získává smysl naděje a vysvobození), snažíme se dětem zpřístupnit myšlenku těžké práce, závislosti a smutku po vlastní zemi.

Děti se mohou – jako po těžké práci – posadit vedle sebe – na bobku..., svěsí hlavičky, jsou jako smutné. K tomu pustíme vážnou hudbu a přečteme nebo volně řekneme několik myšlenek ze žalmu 137.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Děti rozdělíme do skupinek. Na nízko umístěnou desku potaženou balicím papírem nebo na tabuli děti společně kreslí nebo nalepují obrázky, které jsme jim rozdali (např. výstřižky z časopisů nebo jejich vlastní minule vybarvené obrázky devíti egyptských ran):

- 1) 9 ran v Egyptě,
- 2) krásnou zemi, do které chtějí Izraelci jít.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. lekce

VELIKONOČNÍ BERÁNEK, DESÁTÁ RÁNA A ODCHOD Z EGYPTA

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 2 Moj 12. a 13. kap.

Cíl: Faraon je zlý a mocný, Pán Bůh – krev beránka – je silnější.

Důležité pojmy: ochrana, krev beránka, znamení na veřech, prvorozený – nejstarší

Postupně učíme děti správně vyslovovat slovo Izraelci, Izrael...

Vstup

Už jste někdy chtěli s tatínkem nebo maminkou někam jít, ale museli jste čekat – protože rodiče měli moc práce nebo jim někdo telefonoval... A potom už řekli: „Tak jdeme, pojďte, děti!“

Příprava na 10. ránu

Vyprávěli jsme si už dvě soboty, že faraon nechtěl pustit izraelské otroky z Egypta. A neposlechl Pána Boha, ani když přišly rány – tma a žáby a vředy. Vždycky slíbil, ale nikdy je nepustil. Proto Bůh řekl: „Bude ještě jedna rána

a ta bude největší. Všichni budou plakat, protože všude zemře ten, kdo je doma nejstarší, provorozený. Ale vy můžete být ochráněni před tou ránou. Potom vás už vyvedu z Egypta. Už déle čekat nebudu.“

Jak mohli být Izraelci ochráněni, aby nikdo u nich nezemřel? Pán Bůh řekl, aby v každé rodině připravili beránka. Protože lidé měli doma ovce a beránky. Kdyby někde beránka neměli, tak měli jít k sousedům a beránka připravit společně. Budou ho jíst s chlebem a bude to poslední večeře v Egyptě. Musejí jíst rychle, mít všechno připraveno, protože pak rychle odejdou z Egypta. Ale nejdůležitější je, že budou mít znamení, že věří v Boží ochranu.

Jaké znamení? Když zabili k večeři toho beránka, vzali krev beránka a natřeli s ní veřeje dveří. To je ten rám kolem dveří. To bylo znamení, že věří v Boží ochranu.

Tak to Izraelci udělali. Udělali na dveřích znamení z krve beránka. To znamená, že věří v Boží ochranu, že se jejich nejstaršímu nic nestane.

Rána

V tu noc v Egyptě umřel v každé rodině ten nejdříve narozený. A bylo tam moc nářku.

Faraon byl zděšený, protože i jemu zemřel nejstarší syn. A tak volal, ať už Izraelci odejdou, že je propouští.

U Izraelců nikdo nezemřel, protože měli to znamení na dveřích – znamení, že věří v Boží ochranu.

Odchod z Egypta

Izraelci rychle povečeřeli, ale z připraveného těsta ani nestačili napéct chlebové placky. Egypťané volali, ať už rychle jdou. Na cestu bylo všechno připraveno. Utvořili velký průvod. Přidalo se k nim i mnoho lidí z Egypta. A vyšli do země, kterou jim Pán Bůh slíbil. Byla noc. Odcházeli rychle ze země otroctví. A byli šťastní, že jsou teď svobodní.

Vzpomínka na Velkou noc

Od té doby si v Izraeli každý rok připomínají tu Velkou noc, kdy odešli z Egypta. Vzpomínají a vyprávějí svým dětem o Velké noci – o Velikonocích – jak je Pán Bůh osvobodil z otroctví.

POHYBOVÁ HRA

Každé dítě ukazuje, co jsou to veřeje dveří – pohyb po obvodu dveří.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTMI

Příběh vyprávíme znovu a používáme flanelograf nebo jiné obrázky či figurky. Co nejvíce necháme vyprávět děti. Pokud možno používáme formulace z prvního vyprávění. Tak si děti snadněji příběh zapamatují a sžijí se s ním.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Rozdáme kartičky, dohlédneme, aby si je děti uložily do alb. Krátce si s nimi obrázky prohlédneme, aby vznikla vazba mezi tím, co jsme právě vyprávěli, a barevnými kresbami.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Když děti vybarvují omalovánky, může tiše hrát reprodukováná hudba.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Po úvodní části hodiny (docházka, sbírka...) znovu použijeme názorné pomůcky z předchozí hodiny. Děti jsou již zřejmě zvyklé reprodukovat za našeho nenápadného přispění vše, co k tématu slyšely. Jejich sdělení nenásilně spojujeme. Tam, kde vyprávění dětí vážně pokračujeme kousek sami.

Přitom stále zacházíme s pomůckami. Děti se jich dotýkají, drží je, pohybují jimi. Nejužitečnější je, když dítě mluví o tom, co právě „má v ruce“.

POHYBOVÁ HRA

Děti udělají hada (podají si ruce pravou a pravou, levou a levou). Učitel-Mojžíš je vyvádí.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Děti řeknou (jednotlivě nebo společně) text z rubu kartičky, který se měly naučit zpaměti. Klademe otázky. Děti odpovídají a ukazují odpovědi na obrázcích.

SCÉNKY, DIALOGY

Rodina připravuje beránka, byliny, chléb, uklízí, chystá věci na cestu. Sousedé jsou chudí a nemají beránka. Přijdou se zeptat, zda mohou večeřet s nimi. První rodina souhlasí. Pak se i druhá rodina připravuje na cestu.

Na cestu můžeme mít připravené oblečení, hračky, přikrývky.

Dialog větších dětí: farao si v noci volá Mojžíše a Árona a přikazuje jim, aby rychle odešli.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Stanovíme každému dítěti místo ve třídě. Tam si na židličce připravuje věci k odchodu na cestu. (Můžeme mít připravené šátky, do kterých si svazují své věci apod.) Potom rychle každý „doma“ jí. Na výzvu k odchodu se

všichni scházejí na jedno místo k „Mojžíšovi“. Pak společně odcházejí. Je-li možno, ať vyjdou z místnosti. Pro prožití myšlenky odchodu. Přitom učitel klidně popisuje, co Izraelci jako dělají. „Jedí rychle beránka a chléb, každý drží hůl... Venku je noc, je úplně tma a Izraelci odcházejí z otroctví...“

PÍSEŇ

MODLITBA

3. lekce

PŘECHOD RÁKOSOVÝM MOŘEM

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 2 Moj 14. kap., 4 Moj 9,15-23

Cíl: Pán Bůh vede svůj lid přes překážky, chrání ho a nepouští

Důležité pojmy: Rákosové moře, oblakový sloup, ohnivý sloup, Mojžíšova sestra Miriam

Vstup

Kdo už viděl průvod lidí? Kam šli?

Cesta k Rákosovému moři

Faraon konečně propustil Izraelce a oni utvořili velký průvod a vyšli z Egypta. Bylo jich mnoho tisíc. Šli s nimi i někteří sousedé z Egypta, kteří chtěli také do zaslíbené země.

Nešli sami. Pán Bůh šel s nimi. Poznali to podle toho, že vpředu před průvodem byl pořád takový vysoký oblak, jako sloup. Když se pohnul, šli za ním i Izraelci. Ve dne to byl sloup oblakový a chránil je před horkem. V noci to byl sloup ohnivý. Ten svítil, a tak mohli jít ve dne i v noci.

Přechod přes moře

Podívejme se teď do Egypta. Tam je faraon, který propustil Izraelce, aby mohli obětovat Pánu Bohu. Ale na jednu si řekl: Co jsem to udělal, že jsem je pustil. Kdo teď bude dělat otrockou práci? A tak faraon rychle svolal vojáky, všechny válečné vozy – bylo jich šest set – a ujížděli za Božím lidem, za Izraelci.

Izrael přešel, Egyptané ne

Izraelci už ušli kus cesty. Byli až u Rákosového moře. Jak to moře přejdou? Přes moře nevede most ani žádná cesta. Teď se ohlédl. V dálce uviděli vojsko. To se za nimi hnál faraon a jeho šest set vozů. Boží lid Izrael se bál. Před námi je moře, za námi faraon a jeho vojáci. Mojžíši, co budeme dělat, volají Izraelci a bojí se. Mojžíš říká: „Nebojte se! Vydržte a uvidíte, jak vás dnes Pán Bůh zachrání.“

A v tu chvíli se zvedl oblakový sloup a přemístil se dozadu, mezi Izraelce a egyptské. Egyptští vojáci nic neviděli a celou noc se k Izraelcům nepřiblížili.

Zatím Pán Bůh řekl Mojžíšovi, aby vztáhl ruku nad moře. Mojžíš poslechl a Pán Bůh poslal silný vítr, který vál po celou noc a rozdělil moře. Stal se zázrak, v moři byla najednou suchá cesta, po které mohli přejít. Voda stála kolem a Izraelci mohli přejít.

Teď to uviděl faraon a jeho vojáci. Hned se pustili za Izraelci. Ale to už byli Izraelci na druhém břehu a voda se zase zavřela a zalila faraona i jeho vojáky. Z vody už nevyšli.

Píseň o Hospodinově vítězství

Teď Izraelci poznali, že je opravdu Pán Bůh s nimi. A děkovali Pánu Bohu. Mojžíš složil krásnou píseň a zpívali. Zpívali, že Bůh je zachránil, že je vyvedl z Egypta a potom přes Rákosové moře. A že je chránil oblakovým sloupem.

Také Mojžíšova sestra Miriam zpívala a hrála na bubínek.

POHYBOVÁ HRA

Vytvoříme kruh, podáme si ruce, točíme se a zpíváme. Máme-li malé hudební nástroje, znázorňujeme zpěv a hraní Miriam a jiných žen – vděčnost Bohu za převedení Rákosovým mořem.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTMI

Použijeme jako obvykle obrázky flanelografu či figurky. Vytvoříme dvě scénky: 1. Egypt, odchod v noci, 2. události u moře. Převyprávíme příběh znovu za co největší účasti dětí. Děti nejen mluví, ale hlavně pokládají obrázky, pohybují figurkami...

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Ověříme si, že dětem nechybí kartičky, které se dosud rozdaly. Děti, které minule chyběly, můžeme vyzkoušet z minulé látky, zatímco ostatní vybarvují omalovánky.

Všichni si uloží nové kartičky, připomeneme, co budou dělat v týdnu. Vysvětlíme jim, že budou mít malou obrázkovou bibličku, že si ji mají každý den (třebas večer přes spaním) prohlížet. Většina z nich už má několik alb z minulých let. Mají je ve své knihovničce, šuplíčku? Ať si je znovu prohlížejí. (Mohou si je také prohlížet během kázání ve sboru.)

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Pro změnu můžeme omalovánky upevnit na nízkou tabuli nebo desku a děti mohou stát vedle sebe a vybarvovat.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Můžeme začít otázkami pro soustředění.

Kdo hrál na bubínek?

Jak se jmenovalo moře, které přešli Izraelci?

Kdo měl válečné vozy?

Kdo zpíval u Rákosového moře?

Příběh znovu reprodukuje. Doplníme jej o informaci, že Izraelci vedli s sebou také krávy, osly, ovce, velbloudy. Doplníme obrázky.

Příběh nás znovu zajímá, je to napínavé. Konec je radostný.

POHYBOVÁ HRA

Vytvoříme vodní stěnu, která chránila Izraelce při přechodu přes moře. Děti se stoupnou těsně vedle sebe a zvednou ruce – vzpaží. Vytvoří tak stěnu. Je-li dětí víc, mohou vytvořit dvě stěny, mezi nimi vznikne cesta a po ní procházejí Izraelci.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Kartičky zobrazují Izraelce na břehu moře, dále cestu po dně moře a potom po přejití moře. Kromě zkoušení textu z paměti, kromě kladení otázek, při kterých děti také ukazují detaily na obrázcích, klademe i otázky, kterými porovnáváme obsah jednotlivých obrázků: strach x radost, suchá cesta x cesta zalitá vodou, Izraelci přešli x egyptští vojáci nepřešli...

SCÉNKY, DIALOGY

Vybereme děvčátka, mezi nimi Miriam – měla by mít bubínek, společně s děvčaty hraje a zpívá.

Chlapci jsou zatím „národ“.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Jako v pohybové hře vytvoříme stěny, po souši mezi nimi procházejí Izraelci. Potom vjíždí farao s vojskem, vody padají, egyptští nemohou projet.

PÍSEŇ

MODLITBA

4. lekce

VODY NA CESTĚ DO KENAANU

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 2 Moj 15,22-27 a 17,1-7, 4 Moj 20,2-13

Cíl: Pán Bůh neopouští Izrael. Čeká jejich poslušnost.

Důležité pojmy: hořké vody Mara, 12 pramenů a 70 palem, hůl, skála, reptání, svár.

Vstup

Zeptáme se dětí:

- Kdy měly velkou žízeň? Dostaly napít?
- Pily už vodu z pramene, potůčku. Byla dobrá? (Dobrá voda nemá žádnou chuť, protože je čistá.)
- Každá voda se nemůže pít. Je možná dobrá na plavání, koupání, ale ne k pití.

Hořké vody Mara a sladké prameny v Élimu

Izraelci jsou na cestě do zaslíbené země, do Kenaanu. Jenže nejsou na cestě, na silnici. Jdou pouští. Jdou už tři dny a nikde není voda. Konečně došli do Mary. Tam je pramen vody, ale nedá se pít. Voda je hořká. Lidé nařikají: „Co budeme pít?“ Všichni říkají Mojžíšovi: „Co budeme pít?“

Co udělá Mojžíš? Modlí se k Bohu. A Pán Bůh mu ukáže dřevo. Mojžíš hodí dřevo do vody a vody jsou teď sladké.

Tam jim Pán Bůh řekl: „Když mě budete opravdu poslouchat, nebudete mít žádnou nemoc, které byly v Egyptě. Protože já jsem váš Bůh a uzdravuji vás.“

Pak šli zase pouští, kde je sucho a horko. Až přišli do Élimu. Tam bylo dvanáct vodních pramenů a sedmdesát palem. U těch vod se utábořili. Bylo tam moc dobře.

Vody sváru a Mojžíšova chyba (v Kádeši)

Izraelci jdou pouští. Večer postaví stany, aby si odpočinuli a vyspali se. Někdy se utáboří u vody. Ale někdy nemohou najít místo, kde by byl pramen. Jednou Pán Bůh řekl Mojžíšovi, aby uhodil holí do skály, a ze skály vytryskla voda.

Vždycky Pán Bůh o ně pečoval. Ale když za několik dní zase neměli vodu, Izraelci nařikali a reptali, že to bylo lepší v Egyptě. Zlobili se na Mojžíše, že je vyvedl z egyptské země. Zapomněli už na to, že tam byli otroky

a museli těžce pracovat. Teď jsou neposlušní.

Jednou, bylo to v Kádeši, zase neměli vodu. A nařikali: „Proč jste nás vyvedli na poušť? Abychom tady umřeli?“ A moc hubovali a reptali.

Mojžíš a Áron byli smutní, že všichni tolik reptají. Oba bratři (Mojžíš a Áron) prosí Pána Boha: „Co máme dělat? Všichni chtějí vodu, a tady žádná není? Vždyť oni nás ukamenují!“

A Pán Bůh řekl: „Poslechni mě, Mojžíši, vezmi svou hůl a jděte s Áronem ke skále. Potom zavolejte všechny k té skále. A ty mluv ke skále tak, aby to všichni slyšeli. Když budeš mluvit se skálou, vytryskne z ní voda. Poteče tolik vody, že všichni budou mít co pít.“

A Mojžíš šel ke skále a řekl: „Poslouchejte, vy neposlušní, mám vám z té skály vyvést vodu?“ A Mojžíš uhodil dvakrát svou holí do skály. Hned vytryskl proud krásné vody. Všichni měli co pít. I lidé i dobytek – ovce, kozy...

Ale Pán Bůh byl smutný. Řekl Mojžíšovi: „Měl jsi ke skále mluvit, ale ty jsi uhodil do skály. Byl jsi neposlušný tak jako ostatní. Mojžíši, nemůžeš dojít do té země, kterou jsem vám slíbil.“

POHYBOVÁ HRA

Když mají lidé žízeň a přijdou k vodě, nabírají ji do dlaně a pijí. Děti rozestavíme, aby každý měl dost místa. Předkloní se a rukou „jako“ nabírají z pramene vodu – od země k ústům – a „pijí“.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTI

Poté, co jsme příběh vyprávěli bez názorných pomůcek a snažili se upoutat pozornost dětí slovem, aby mohly uplatnit svou představivost a uměly se soustředit, nyní probíráme celý příběh znovu s jejich pomocí a s použitím názorného materiálu, který se nám podařilo připravit. Máme alespoň sklenici vody. Můžeme také přinést větší kámen a nějakou hůl. Pro příběh o vodách Mary – kus dřeva, větve.

Můžeme mít dva džbány, v jednom dobrou, v druhém nedobrou (ovšem nezávadnou) vodu. Každému nalejeme do skleničky – srovnání hořké a sladké vody.

Vhodný je také obrázek pouště nebo stepi, kde je suchá země (nejspíše najdeme v časopisech).

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Děti si uloží do alb nové obrázkové kartičky.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

I když děti vybarvují různé obrázky, ukážeme je všem. Potom je vybarvené upevníme na nástěnku a společně komentujeme.

PÍSEŇ

MODLITBA

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Opakujeme příběhy o vodě z minulé soboty. Jsou podobné a dětem se mohou plést. Můžeme se dnes soustředit jen na příběh o vyvedení vody ze skály a Mojžíšově neposlušnosti.

POHYBOVÁ HRA

Minule jsme při pohybové hře nabírali vodu ze země. Dnes stojíme před skalou, vytryskla z ní voda. Vztahujeme ruce nahoru a nabíráme vodu.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Text z paměti můžeme zkoušet každé dítě zvlášť, nebo ho recitují děti společně. Snažíme se vnímat, jak je které dítě z domu připraveno, jak asi s ním rodiče pracovali, jaký má vztah k příběhu. To do značné míry poznáme podle jeho ukazování na obrázcích v albu.

Dětem klademe otázky, které jsou uvedeny na rubu kartiček. Tím získávají jistotu, že něco umějí. Zároveň máme připraveny další otázky, dobře formulované, jasné, stručné. Pokud možno takové, na které nacházíme odpovědi na obrázcích nebo porovnáváním jednotlivých kartiček.

SCÉNKY, DIALOGY

Můžeme „přehrát“ události

- u hořkých vod Mary, lidé mají žízeň, nařikají, že voda je hořká, Mojžíš prosí o Boží pomoc, bere dřevo...
- v Élimu, 12 vodních pramenů, 70 palem, všichni spokojeně pijí a odpočívají, učitel může každému dítěti říct, co je tam pěkného, potom to děti za sebou opakují (např.: „Verunka a já sedíme pod palmou, nepálí na nás sluníčko...“),
- u Vod sváru (v Kádeši), každý vzpomíná na Egypt, co tam měl, nařiká, Mojžíš se zlobí, Pánu Bohu se to nelíbí.

K takovým scénkám potřebujeme alespoň několik dětí ve věku 5 nebo 6 let. S mladšími se omezíme na jednodušší dialogy nebo scénky. I tato dramatická práce se však rozvíjí postupně. Výchovně je na ní cenné to, že se děti ztotožňují s osobami, které v příběhu vystupují.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Pán Ježíš ví o každém, kdo dá pohár studené vody tomu, kdo má žízeň. Vytvoříme dvojice. Jedno dítě z dvojice jde pro vodu (učitelka může každému nalít ze džbánu) a zanele kamarádovi. Přitom dá pozor, aby vodu nerozli- lo. I takové základní věci je třeba se učit.

PÍSEŇ

MODLITBA

VYDÁNÍ ZÁKONA NA HOŘE SÍNAJ

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 2 Moj 19. a 20. kap

Cíl: Velký, svatý Bůh dělá smlouvu s Izraelci

Důležité pojmy: hora Sínaj, příprava, vyprat si šaty, smlouva, deset přikázání

Vstup

Víte děti, co je to smlouva? Roman to ví. Jeho tatínek má doma takový velký papír a na něm je napsaná smlouva. My si dnes budeme vyprávět o smlouvě, která nebyla napsaná na papíru, ale na kameni.

Velký Bůh chce uzavřít smlouvu s Izraelci

Izraelci jdou už tři měsíce po poušti. Teď se utábořili pod horou Sínaj. Pán Bůh zase mluvil k Mojžíšovi. Mluvil k němu z hory Sínaj: „Mojžíši, toto řekni celému lidu: Vy sami jste viděli, že jsem vás vyvedl z Egypta, že jsem vás chránil a nesl jako na křídlech. Když mě budete opravdu poslouchat, budete mým lidem.“ Mojžíš šel k Izraelcům a vyřídil jim, co říkal Pán Bůh.

A oni odpověděli: „Ano, budeme dělat všechno co nám Pán Bůh uložil.“ Mojžíš to zase vyřídil Pánu Bohu.

Příprava na uzavření smlouvy

Ten velký Pán Bůh, který bydlí v nebi, řekl Mojžíšovi: „Já s vámi udělám takovou dohodu, udělám s vámi smlouvu.“ Když se dělá smlouva, to se všichni sejdou a smlouvu napíší. A tak Pán Bůh řekl Mojžíšovi, že k nim přijde na horu Sínaj.

„Všichni se na to připraví. Všichni si vyperou oblečení, aby byli připravení a čistí. Já za tři dny přijdu na horu. Všichni budou čekat pod horou, jen Mojžíš vystoupí na horu.“

Pán Bůh je jiný než všichni lidé, které známe. Pán Bůh není jako člověk, je velký, je svatý. Ale přišel k Mojžíšovi na horu, aby mu dal tu smlouvu pro lidi.

Smlouva

Tu smlouvu napsal Pán Bůh sám na dvě kamenné desky svým prstem. A dal je Mojžíšovi.

Izraelci čekali pod horou. Ale ani Mojžíš úplně neviděl Pána Boha, on je moc krásný, svatý. Člověk nemůže úpl-

ně vidět Pána Boha. Na hoře Sínaj zakrýval Pána Boha oblak. Mojžíš dostal od toho svatého Pána Boha ty desky. A na nich byla napsaná smlouva. Izraelci slíbili, že budou poslouchat, a Pán Bůh slíbil, že bude jejich Bohem a oni budou jeho lid.

Obsah smlouvy – desatero

Co bylo napsáno na těch dvou kamenných deskách? Přece ta smlouva o tom, že máme milovat Pána Boha a taky každého člověka. Jak milovat Pána Boha a každého člověka?

Pán Bůh to napsal do smlouvy přesně, jak se to dělá.

1. Víme, že Pán Bůh je jenom jeden, ten který vyvedl Izraelce z Egypta. Už žádný jiný Bůh není.
2. Modlíme se jenom k Pánu Bohu.
3. Proto když říkáme „Pán Bůh“, říkáme to pomalu a krásně.
4. Abychom na Pána Boha nezapomněli, je jeden den, kdy nepracujeme, nevyděláváme peníze, ale máme čas vyprávět si o Pánu Bohu a o jeho smlouvě. Ten den je sobota.
5. Tatínek a maminka jsou pro nás důležitější než ostatní lidé. Dáváme vždycky pozor na to, co nám říkají.
6. Pán Bůh stvořil všechny lidi. Nikdo je nesmí zabít.
7. Manžel má jenom jednu manželku a tu má nejraději.
8. Nesmíme brát to, co není naše. Nekrademe.
9. Říkáme jen to, co je pravda. Nelžeme.
10. Nezávidíme druhým nic, co mají (hračky, auto, oblečení, jídlo...).

POHYBOVÁ HRA

Tři dny předtím, než se Izraelci setkali s Pánem Bohem, si vyprali oblečení, roucha. Tehdy neměli pračku, prali si roucha sami ve vodě. Dáme ruce před sebe a jakoby mne-me prádlo, potom vyždímáme. Podíváme se na sebe, jest-li nemáme na sobě nějakou špínu.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTI

Nejdříve opakujeme o přípravě na smlouvu s velkým, svatým Bohem (jiným než lidé).

Obsah desatera probíráme znovu pomaličku.

Každému dítěti dáme vystřižené nebo jen na čtvrtce nakreslené desky desatera. Na nich jsou očíslovaná přikázání. Každému dítěti zatrhneme nějaké číslo (v tomto věku už děti často číslice znají). Když probíráme jedno přikázání, zavoláme dítě s příslušným zatrženým číslem dopředu. Ono drží své desky tak, aby je děti viděly, a my několikrát opakujeme text toho přikázání (výše uvedený, zjednodušený pro malé děti), pokud možno ukážeme nějaký ilustrující obrázek.

K přikázání

1. obrázek přechodu přes Rákosové moře,
2. modlíci se dítě
3. nápis: Pán Bůh
4. sbor, rodina
5. rodiče a dítě
6. obraz pistole nebo pušky
7. obrázek muže a ženy - mezi nimi trhlina
8. ruka nad předměty
9. dítě mluví a zakrývá si ústa
10. předměty, které je možno závidět: hračky, oblečení, jídlo, auto, kolo...

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Rozdáme kartičky a necháme děti krátce si je prohlédnout. Povzbudíme je, aby si je každý den prohlížely a každý den si opakovaly text z paměti.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Děti vybarvují ilustrace k přikázáním. Můžeme nechat hrát reprodukovanou hudbu (děti si mohou při ní tiše zpívat). Eventuelně tišším hlasem znovu opakujeme význam jednotlivých přikázání.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Opakujeme stať o přípravě Izraelců na vydání zákona – uzavření smlouvy.

Dětem dáme opět „jejich přikázání“. Necháme je vždy říct vše, co vědí o přípravě Izraelců pod Sínajem i o obsahu jednotlivých přikázání.

POHYBOVÁ HRA

Je-li to v našich možnostech, připravíme nějakou reprodukcí dvou kamenných desek (z tvrdšího papíru apod.), které by byly přiměřeně těžké. Každé dítě si je zkouší chvíli nést – tak je nesl Mojžíš z hory Sínaj.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Můžeme hrát hru: Jak dosud vedl Pán Bůh Izrael? Prohlížíme kartičky v naší „obrázkové bibličce“ od začátku školního roku. Klademe otázky a necháme také děti vyprávět události z jednotlivých obrázků. Je to čtvrtletní opakování. Učitelé mají zpětnou vazbu, co naučili.

SCÉNKY, DIALOGY

Každé dítě má své desky. Na nich má zakroužkované jedno přikázání. Učitel položí každému dítěti otázku: „Co napsal Pán Bůh na kamenné desky?“ Dítě odpoví: „Pán Bůh napsal smlouvu.“ Učitel: „Smlouva má deset přikázání. Marek (jméno dítěte) umí 1. přikázání... O čem je, Marku, 1. přikázání?“

Dítě volně cituje své zatřesené přikázání.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Na tabuli nebo desku potaženou balicím papírem nakreslí učitel horu Sínaj. Nad vrcholkem je oblak. Po stráni vystupuje Mojžíš (nakreslíme ho nebo fixujeme obrázek z časopisu či flanelografu).

Pod horou stojí izraelský lid. Čeká na Mojžíše. Každé dítě namaluje alespoň jednu postavičku – sebe, pokud možno i členy své rodiny.

PÍSEŇ

MODLITBA

6. lekce

OBĚTI VE SVATYNI

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 3 Moj 4,32.33, 2 Moj 25,8; 26. a další kap.

Cíl: Neposlušnost, vina, hřích – je špatná věc, ale Pán Bůh je odpustí, když toho litujeme. Izraelci vyznávali hřích před stanem setkávání.

Důležité pojmy: stan setkávání, Boží dům, hřích, přiznat se, oběť, oltář

Vstup

Pamatujete si, děti, na kamenné desky z hory Sínaj? Co na nich bylo napsáno?... Projdeme několik příkazů desatera.

Víte, že všichni z Izraele říkali: „My to budeme tak dělat, jak je to napsáno na kamenných deskách zákona.“ Tatínkové a maminky i děti říkali: „My budeme poslouchat Pána Boha. My nebudeme krást, ani lhát a budeme se modlit a klanět jenom Pánu Bohu. Nebudeme nikomu závidět. Všechno to budeme dělat, jak je to napsáno.“

Ale nedělali to. Často se dokonce klaněli a modlili k nějaké zlaté sošce, a ne k Pánu Bohu. A co teď? Když někdo udělal zlé věci? Co když někdo lhal nebo kradl? Nebo udělal jinou zlou věc? Jak se to může napravit?...

Oběť beránka, kůzlete... za hřích

Pán Bůh řekl: „Když někdo udělá něco zlého – to je vina nebo hřích, tak musí přijít ke mně a říct mi to, přiznat se. Ale nepřijde sám, vezme s sebou beránka nebo kůzle nebo nějaké zvířátko. Přivede ho až ke stanu setkávání, k mému stanu, ke svatyni. Tam se s beránkem nebo s ovečkou zastaví, položí ruce na hlavu té ovečky a řekne, jakou má vinu. A já ho uslyším, že se přiznal.

Ale je to smutné, ta ovečka zemře. Kněz zabije ovečku a potom ji položí na oltář, který je u stanu, u svatyně.“

Pán Bůh chce bydlet s lidmi

Ale kde byla svatyně, kde byl stan setkávání, Boží stan? To bylo tak.

Na hoře mluvil Pán Bůh s Mojžíšem. Řekl mu také: „Budu bydlet s vámi, když mi připravíte dům, stan, svatyni.“ A taky řekl Mojžíšovi, jak bude takový stan vypadat. Mojžíš má dostat plán a teď přesně ví, jak se takový stan bude budovat.

Jak bude vypadat Boží dům

Ve stanu budou dvě místnosti, jedna menší a jedna větší. V té první, větší bude oltář a svícen na svícení. V té druhé, malé místnosti bude taková krásná skříňka a v ní budou kamenné desky. Ty desky, které dal Pán Bůh Mojžíšovi na hoře a které sám napsal. Na nich je napsáno, že se nesmí krást a zabíjet a lhát a ještě jiné věci.

A když někdo udělá něco zlého, přizná to Pánu Bohu. Bude toho litovat. Ale nepůjde k Pánu Bohu sám. Přijde s ovečkou, položí jí ruku na hlavu a vyzná, že zhrěšil. Tu ovečku bude obětovat za svůj hřích a Pán Bůh mu odpustí.

(O stanu setkávání příští hodinu více.)

POHYBOVÁ HRA

Ovečky žijí ve stádu. Když někam jdou, jdou těsně jedna vedle druhé. Vytvoříme z dětí stádečko, stojí všechny těsně při sobě, jsou obráceny všechny jedním směrem. Potom pastýř jde před nimi a ony za ním, tak pohromadě, pomaličku. Není to snadné. Děti se o to pokusí.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTMI

Hřích, odpuštění, oběť – jsou klíčová témata evangelia. Mohou se nám zdát náročná pro malé děti. Mluvíme o smrti nevinného zvířete. Nedramatizujme příliš obětování. Je to pro děti velmi smutné. Jde však o skutečnost, oběť je tak skutečná jako hřích. Prosme o Boží pomoc při sdělování těchto důležitých pravd. Vše má vyústit v naději a důvěře.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Rozdáme obrázkové kartičky. Necháme děti se na ně dívat a sledujeme jejich reakce. Citlivě vnímáme jejich pocity, otázky... Pro děti je důležité naše osobní ztotožnění s principem zástupné oběti, i když to nebudeme příliš popisovat slovy.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Vybarvujeme stany Izraelců, stánek setkávání... Pustíme tichou reprodukovanou hudbu.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Citlivě opakujeme křehké vyprávění o oběti za hřích. Dnes můžeme navíc rozvést popis stánku úmluvy. Všechno na stanu i ve stanu mělo krásné barvy. Izraelský lid nosil zlato, látky a mnoho krásných věcí, aby se takový stan mohl postavit. (Sbírka pro svatyni – viz 2 Moj 35. kap.)

Nezacházíme však do všech podrobností. Spokojíme se s tím, že děti začnou chápat spojení stanu setkávání s Boží přítomností a s obětí za hřích. Další podrobnosti, symboly a souvislosti se budou učit později.

POHYBOVÁ HRA

Každý, kdo měl látku, kůži... nosil to na stavbu svatyně. Připravíme různé vhodné předměty a určíme jedno místo, kam je děti mají nosit (sbírka na svatyni).

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Na tematiku svatyně navážeme obětní službou. Děti si vyndají obrázky. Ptáme se na text z paměti, klademe otázky. Obrázky jsou velmi osobní. Vedeme citlivý rozhovor.

SCÉNKY, DIALOGY

Raději nebudeme hrát scénku s obětním zvířátkem. Mohli bychom setřít něco citlivého. (Záleží na situaci v naší školce, na našem zvažení.)

SPOLEČNÁ ČINNOST

Alespoň týden napřed zjistíme, jestli náš sbor nebo kazatel nevlastní nějaký model svatyně. Jinak se poradíme s nějakým zručným bratrem, sestrou, nebo chlapcem z mládeže, zda by nám pomohl připravit s dětmi model svatyně.

PÍSEŇ

MODLITBA

7. lekce

BOŽÍ PÉČE A OCHRANA NA CESTĚ DO ZASLÍBENÉ ZEMĚ

Mana. Bronzový had.

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 2 Moj 16, 4 Moj 21, 4-9

Cíl: Bůh vede Izrael do zaslíbené země, pečuje o něho (mana) a chrání ho (bronzový had)

Důležité pojmy: Bůh ví, nebezpečí, mana, důvěra, že zítra bude mana znovu, bronzový had, uštknutí, podívat se s důvěrou

Vstup

(Ve vstupu chceme dětem přiblížit Boží vedení – Pán Bůh, ví, kam Izrael jde, zná cíl i cestu k němu a vede Izrael.)

Ptáme se dětí: Už jste šli s tatínkem na dlouhý výlet? Kam? (Je třeba, aby si každé dítě vybavilo cestu s tatínkem nebo někým dospělým, kdo je vedl na místo, kde předtím nebylo.) Tatínek věděl, kam jdete? Znal cestu? Bylo na cestě nějaké nebezpečí? (Že spadnete...) Měli jste hlad? Jak to tatínek zařídil, abyste neměli hlad? Co jste jedli? Co jste měli k pití? Jak se jmenovalo to místo, kam jste došli?

Pán Bůh vede Izrael do zaslíbené země Kanaan

Izrael se také dal na dlouhou cestu. Ještě nikdy nebyli v zemi Kanaan, ale Pán Bůh slíbil, že je tam dovede. Šli po poušti, mezi skalami, prošli i Rákosovým mořem. Vedl je Pán Bůh tím oblakovým sloupem. V noci byl sloup ohnivý a svítil.

Bůh se stará, aby Izraelci nic nechybělo

Pán Bůh se staral, aby jim nic nechybělo. Víte, jak se tatínek (maminka) staral(a), abyste měli co jíst a pít. Pamatujete, že Pán Bůh dal vždycky Izraelcům vodu? Pamatujete jak proměnil hořkou vodu Mara a ona byla potom sladká? A jak je zavedl do Élimu, kde bylo 12 vodních pramenů a sedmdesát palem?

Když měli Izraelci vodu, myslíte, že jim dal Pán Bůh také jídlo? Izraelci šli takovou suchou zemí, kde skoro nic

nerostlo. Na poušti nejsou ani obchody. Co tam vůbec jedli? Nejdříve měli nějaké zásoby z Egypta. Ale potom začali naříkat a reptat. Však víte, že vždycky zapoměli, že jim Pán Bůh pomáhá. Když jim něco chybělo, hned naříkali a reptali.

A když tak naříkali, že v Egyptě měli dost jídla a že na poušti asi zemřou, Pán Bůh řekl Mojžíšovi, ať se nebojí, že zemřou hladem. Mojžíš řekl: „Dnes večer poznáte, že z Egypta vás vyvedl Pán Bůh. A když nás vyvedl, půjde s námi až do naší země Kanaan.“ A opravdu, večer přiletěly křepelky. Tak měli Izraelci co jíst. A ráno zase, když uschla rosa, najednou leželo všude na zemi něco drobného. A lidé říkali: „Co je to?“ V jejich jazyce se to řekne: mana. Mojžíš jim odpověděl: „Víte, co to je? To je chléb, který vám dal Hospodin k jídlu, chléb z nebe. Nasbírejte si každý, kolik potřebujete k jídlu, aby bylo pro každého ve vašem stanu na dnešek.“ (Na osobu 1 omér, tj. asi 4 litry.)

A lidé si nasbírali. Mojžíš ještě říkal: „Nenechávejte si nic na druhý den.“ Ale někteří měli strach, že nebudou mít zítra co jíst, a trochu si nechali. Báli se a nevěřili, proto si nechali na zítřek. Ta troška potom zčervavěla a páchla.

Tak sbírali každé ráno a každý měl dost chleba – many. Ale když přišel pátek, nasbírali všichni více, bylo toho dvakrát víc. Tak to šli říct Mojžíšovi. A on jim řekl: „Zítra je sobota, to je den odpočinku, zítra nebude padat mana. Tak si každý nasbírá dvakrát tolik. Tak to řekl Pán Bůh.“ Nasbírali si tedy v pátek i na sobotu. A to vydrželo do soboty a nezkazilo se to, protože to řekl Pán Bůh.

Ta mana padala Izraelcům každý den, dokud nepřišli do zaslíbené země. To byl Boží dar, Boží zázrak.

Bůh chrání Izrael

Po nějaké době, když už Izraelci zase dlouho šli pouští, začali zase naříkat. Ztratili odvahu a zase reptali: „Mojžíši, proč jsi nás vyvedl z Egypta? Abychom tady umřeli hladem? Nám už ten chleba nechutná!“

Pán Bůh to slyšel. On přece vede Izrael do zaslíbené země a dává jim ten drobný chléb – manu, a zavede je vždy nakonec k prameni vody. Tentokrát Pán Bůh dovolil, aby bylo kolem plno hadů. Byli to nebezpeční hadi a začali štípat lidi. Když ohnivý had někoho uštkl, ten člověk zemřel.

Lidé přišli k Mojžíšovi a přiznávali: „Zhřešili jsme, když jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě. Modli se k Bohu, aby nás těch hadů zbavil.“ Mojžíš se tedy za lid modlil. Pán Bůh Mojžíši řekl: „Udělej hada Ohnivce a připevni ho na sloup. Každý uštknutý člověk, který se na toho hada podívá, zůstane naživu.“ Mojžíš tedy udělal bronzového hada a připevnil ho na sloup, na žerď. Jestliže někoho uštkl had a on pohlédl na hada bronzového, zůstal naživu.

Tak Pán Bůh Izraelcům zase pomohl.

POHYBOVÁ HRA

Vytvoříme zástup, děti chodí za sebou buď do kruhu nebo za vedoucím. Pořád více svěšují hlavičky – Izraelci jsou unavení, bolí je nohy, slunce pálí.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTI

Cílem dnešní lekce je ukázat všeobecnou Boží péči, sílu a vedení. Příběhy neprobíráme zcela detailně. Děti je budou studovat ve vyšších třídách. Důležitá je myšlenka Boží moci a dobroty, s kterou Hospodin dbá o Izraelce.

Dbáme na to, abychom jako dospělí nesklouzli do odsuzování Izraelců. Potřebné vždy bylo nevidět pouze překážky, ale i milost, kterou nabízel v dané situaci Hospodin.

Zatím jsme používali pro označení Boha především jména Pán Bůh. Je uctivé a pro děti zejména zatím nejsrozumitelnější. Občas ho začneme nahrazovat slovem Hospodin.

Když reprodukuje dnešní příběhy, používáme stejný text jako při prvním vyprávění. Zřetelně vyslovujeme, aby si děti co nejvíce zapamatovaly. Zvolili jsme tento způsob výuky: několikrát opakujeme stručný příběh, aby ho děti co nejlépe a nejpřirozeněji vstřebaly. (Existují jiné možnosti, na které se zde přímo nezaměřujeme. Např. rozhovory osob, které se mohly odehrát, ale nejsou v Bibli přímo popsány, více definic jednotlivých pojmů aj. Spoléháme spíše na nosnost biblického příběhu samotného.)

Používáme názorný materiál: obrázky, předměty (misky s nějakou sypkou potravinou – manou, had např. z plastu). Předměty můžeme používat až při scénkách nebo společné činnosti a při reprodukci si vystačit s papírovými nebo flanelovými obrázky či figurkami.

Při práci s miskami (též s obrázkovými kartičkami) se učíme jména dnů v týdnu.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Děti si nové kartičky krátce prohlédnou a uloží do alb. Přečteme jim text, který se mají učit zpaměti.

Mají také za úkol učit se dny v týdnu.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Děti vybarvují a doplňují. K obrázku ženy sbírající manu dokreslí manu samotnou – drobečky, tečky.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Při opakování příběhu a reprodukci s obrázky a figurkami si všímáme, kde děti nechápou souvislosti: která slo-

va si nezapamatovaly nebo neumějí dobře vyslovit, či jim vůbec nerozumějí. Druhá hodina každé lekce je poslední možnost, jak upevnit a prohloubit danou látku. A to jak po stránce vědomostí, tak po stránce vztahu a zájmu k tématu a osobám příběhu.

POHYBOVÁ HRA

Děti stojí a mají kolem sebe prostor. Kolem se „jako“ plíží had (hadi). Děti uskakují, utíkají. Zde nejde jen o pohyb, ale o prožití pocitu nebezpečí.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Děti si vyndají kartičky. Vyzkoušíme jejich znalosti otázkami po nejružnějších detailech. Na co vzpomínají Izraelci (hrnce masa v Egyptě), o co se někteří lidé báli, co se zkazilo, který den se dvojitá dávka nezkazila...

Klademe také otázky, ve kterých se dítě ztotožňuje s nějakým dítětem na obrázku.

SCÉNKY, DIALOGY

Důležité jsou scénky a dialogy Mojžíše a lidu. Náрек lidu a Mojžíšovy rady, povzbuzení, kárání...

Důležitý je moment pohledu na hada. Ten had neublíží. Pán Bůh je silnější...

SPOLEČNÁ ČINNOST

Každému dítěti připravíme mističku. Na vhodném povrchu (můžeme rozprostřít na zemi papír apod.) rozsypeme sypkou potravinu (např. drobné křupky).

Děti jako spí, pak se probudí, vstanou a diví se, co to je? Sbírají manu.

PÍSEŇ

MODLITBA

8. lekce

U ZEMĚ KENAAN – 12 ZVĚDŮ

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 4 Moj 13. a 14. kap.

Cíl: Pán Bůh je silnější než obří. Jozue a Káleb věřili Božímu slibu.

Důležité pojmy: zaslíbená země, obří, Jozue, Káleb, Kenaan.

Vstup

Šli jste už s rodiči na túru, do hor...? Kdo došel až do cíle? Kdo se vrátil už dříve? Proč?

Posání dvanácti zvědů

Izraelci si postavili stany a utábořili se blízko kenaanské země. Pán Bůh řekl Mojžíšovi: „Pošli dvanáct mužů, ať se podívají na zemi, kterou dávám Izraelcům. Ať si tu zemi prohlédnou.“ Tak vybrali dvanáct mužů. Mojžíš jim řekl: „Jděte se podívat, jaká je ta země, zda je úrodná. A přineste ovoce z té země.“

Zvědové zkoumají zemi a podávají zprávu

Dvanáct mužů, zvědů, chodilo čtyřicet dní po kenaanské zemi. V jednom údolí uřízli velký hrozen vína. Byl tak velký a těžký, že ho museli nést dva muži na tyči. Tak úrodná země to byla. Ale bydleli tam velcí a silní muži.

Když se zvědové vrátili, celý izraelský lid se sběhl a poslouchal. Jaké je to v Kenaanu?

A zvědové vyprávěli, že je to krásná země, že je tam takové krásné ovoce – a ukázali jim ten velký hrozen. Že je tam dost medu a mléka. Ale že do té země nemohou jít, protože tam jsou velcí a silní muži, kteří je tam nepustí.

Izraelský lid se bojí

Izraelský lid se lekl, protože 10 ze 12 zvědů řeklo, že tam nemohou bydlet. Všichni začali naříkat a že si vyberou někoho, kdo je povede zpátky do Egypta a že sem šli zbytečně. Že sem vůbec neměli chodit a že mohli umřít v Egyptě. („Dali se do křiku a lid tu noc proplakal.“)

Ale co ti dva zvědové? Jmenovali se Jozue a Káleb a ti říkali něco trošku jiného. Říkali: „Ano, ta země je krásná a bydlí v ní silní mužové. Ale nám přece tu zemi slíbil Pán Bůh. On nám pomůže. Ti silní mužové nám nic neudělají. Pán Bůh nás před nimi ochrání, on nás přece vyvedl z Egypta. A je pořád s námi. Nebojte se jich, s námi je Hospodin.“

Jozue a Káleb věřili, že Pán Bůh je silnější než ti obří v kenaanské zemi. Ale teď byli smutní, že ostatní lid tomu nevěří. Jozue a Káleb byli tak smutní, že roztrhli své roucho. Tak se to dělalo, když byl někdo smutný.

Bůh mluví s Mojžíšem

V tu chvíli Pán Bůh mluvil s Mojžíšem: „Jak dlouho mi tento lid nebude věřit. Tolikrát jsem je ochránil a pomohl jim.“ Pán Bůh se velmi hněval, že mu Izrael nevěří.

Mojžíš však prosil za celý lid, aby ho Pán Bůh neopustil.

Trest

Pán Bůh se slitoval a slíbil, že půjde zase s nimi.

Ale všichni budou potrestáni za to, že mu nedůvěřovali

a že nechtěli vejít do té slíbené země. Ti lidé, které prošli Rákosové moře a viděli Boží zázraky, a přece nechtěli vejít do slíbené země, ti budou dále chodit po poušti ale do slíbené země už nevejdou. Vejdou do ní jenom jejich děti. A ještě Jozue a Káleb, protože oni dva věřili. Věřili, že Pán Bůh je ochrání před silnými muži v Kenaanu a že dá Izraeli zemi, kterou jim slíbil.

POHYBOVÁ HRA

Děti si stoupnou a rukou si cloní oči. Rozhlížejí se na všechny strany, čekají, kdy se vrátí zvědové.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTI

Příběh teď převyprávíme s dětmi. Děj je poměrně náročný, je zde třeba představivosti o zemi a lidu. Flanelovými obrázky nebo figurkami se snažíme postihnout vnímání prostoru a důvod konfliktu.

- Tábor Izraelců na hranici Kenaanu, v něho vychází 12 zvědů,
- kenaanská země – krásná pole, barevné ovoce, obrázky měst, zdatných mužů
- zvědové se pohybují po zemi, všechno to vidí,
- zvědové se vracejí, lid poslouchá, deset zvědů varuje, lid nařká, ztratil odvahu, nemá důvěru,
- dva zvědové povzbuzují,
- Mojžíš stojí stranou, slyší Boží hlas, Pán Bůh se hněvá, Mojžíš prosí o odpuštění.

OBRAZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Děti si uloží nově rozdané kartičky. Najdou si kartičky k 1. lekci, kde se mluví o otroctví v Egyptě. Porovnáme je s obrázky zaslíbené země.

Pak porovnáme obrázky Kenaanu s obrázky přechodu přes Rákosové moře. Pán Bůh je ochránil před faraónem. Chtěl je ochránit i před obry...

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Děti vybarvují obrázky hroznů, zvědů s hroznem...

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Děti by měly mít příběh o dvanácti zvědech již značně zafixován. Minule ho slyšely vyprávět, pomáhaly ho reprodukovat, vybarvovaly omalovánky, které se k němu vztahují, a doma se učily z barevných obrázků. Proto umožníme, aby při dnešní reprodukci byly co nejsamostatnější a neaktivnější. Nenecháváme žádné dítě „na okraji“.

Při vyprávění nové látky, to znamená na začátku 1. hodiny, máme děti posazené kolem sebe a při vyprávění (čtení) se jim co nejvíce díváme do očí, udržujeme kontakt, napětí při prvním přednesu.

Ale při reprodukcích se všichni soustředíme na místo, kde se pokládají obrázky, pohybují figurky.

POHYBOVÁ HRA

Izraelci se utábořili blízko zaslíbené země. Stavíme stany „jako“. Napínáme provazy, zatloukáme kolíky...

PRÁCE S OBRAZKOVÝMI KARTIČKAMI

Vyzkoušíme děti a necháme je vyprávět o jednotlivých obrázcích. Vracíme se (podobně jako minulou sobotu) i k dřívějším příběhům. Chceme posílit myšlenku, že do sud Pán Bůh byl všude s nimi, že by je neopustil ani v nové zemi.

SCÉNKY, DIALOGY

Podle počtu dětí ve třídě vytváříme scénky:

- 10 zvědů podává zprávu lidu, lid nařká,
- 2 zvědové povzbuzují lid, lid je nechce slyšet.

Když je ve třídě málo dětí, použijeme obrázek (z flanelografu nebo jiný) skupiny lidí. Děti mluví k nim...

Skupinka dětí představuje lid a deset zvědů. Přijdou k nim dva chlapci – Jozue a Káleb. Ukazují jim v albu, jak jim Pán Bůh pomáhal, co pro ně udělal. Povzbuzují je, aby se nebáli jít do slíbené země. Ale oni pláč a nechtějí.

Pokud vyrobíme velký hrozen (těžký předmět obalíme papírem, na kterém jsou nakresleny hroznové kuličky...) a upevníme ho na tyč, dvojice dětí si zkusí ho unést.

PÍSEŇ

MODLITBA

9. lekce

SLAVNOSTI IZRAELE

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 5 Moj 16

Cíl: Smysl slavností: připomínka Božího vedení – jistota, vděčnost, sdílená radost, pozvání chudých...

Důležité pojmy: slavnost, svátek, žně, snop, ovoce – plodiny

Vstup

Ptáme se dětí, na co se těší. (Narozeniny, prázdniny...)

Co je to svátek, slavnost...

Velikonoce

Izraelci nikdy nezapomenou na to, že je Pán Bůh vyvedl z otroctví, z Egypta, kde museli dělat cihly a těžce pracovat. Když je faraón pustil, odešli ještě v noci. Byla to velká noc. Tenkrát jedli chleba a měli připravené těsto na chleba. A tak o velikonocích – slavnosti velké noci – vždycky jedli chleby (které nevykynuly, protože už museli odejít) a beránka. Slavili velikonoce, aby nezapomněli, že Pán Bůh jim poslal Mojžíše, aby je vyvedl z Egypta a že je vedl přes Rákosové moře po suchu.

Všichni měli radost, chodili k sobě návštěvu a společně jedli.

Svátky sklizně

Už jste viděli sklízet ovoce nebo obilí...? Necháme děti vyprávět. To je krásné, když máme plný koš jableček...

Když začalo dozrávat první obilí, Izraelci měli radost.

Když už mohli z obilí udělat mouku a chleba, udělali z vděčnosti dva chleby a obětovali je Pánu Bohu.

Když se sklízelo ovoce, měli Izraelci slavnost sklizně.

Uskladnili ovoce a olej a přinášeli dary Pánu Bohu. Děkovali mu, že jim žehná a že budou mít co jíst.

Slavnost stánků

Když už bydleli v zaslíbené zemi, slavili Izraelci měli také svátek stánků. Vzpomínali, jak bydleli ve stanech na poušti. Postavili si u domu krásné ozdobné stany. Ty stany byly z krásných stromů a palmových větví. A tatínkové vyprávěli dětem, jak chodili po poušti, jak bydleli ve stanech. A jak potom přešli Jordán. Byly to moc hezké a radostné svátky. Pozvali taky všechny chudé, kteří neměli co jíst, nebo neměli kde bydlet. A všichni si vyprávěli, společně jedli a bylo jim dobře.

POHYBOVÁ HRA

„Jako“ trháme ovoce. Stoupneme si na špičky, natahujeme ruce, ovoce ukládáme do košíčku.

Sbíráme jahody na zahradě – v předklonu, do nádoby.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTI

Připravíme si veselé, pestré obrázky ovoce, obilí, rodin, které jedí společně... Také skutečné ovoce, obilné klasy...

Vyprávěním o slavnostech chceme dětem ukázat, jaký měly tyto svátky smysl: připomínání Božích činů, radost, vděčnost lidí.

Společně s dětmi nahlas opakujeme názvy slavností.

Když velcí lidé pracují, mají radost, když si potom mohou také odpočinout. Pán Bůh proto chtěl, aby měli takové slavnosti, při kterých si odpočinou, mohou si vyprávět a být veselí. Při slavnosti máme radost všichni.

Vyprávíme si s dětmi o všem, za co mohou být vděčné, z čeho mohou mít radost, co pro ně Pán Bůh udělal.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

V návaznosti na předchozí vyprávění necháme děti říct, co se jim na nových kartičkách líbí. Potom si obrázky pečlivě uloží.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Tentokrát mohou děti vybarvovat, ale i kreslit samy. Pokud se nám podaří ochránit sobotní oblečení dětí, připravme jim barevné křídly, které namočíme. Děti jimi vybarvují nebo kreslí na papír. Když kresba zaschne, jsou barvy výrazné.

Můžeme se domluvit s rodiči, aby dětem umožnili přinést v sobotu do sboru nějaké ovoce... jako dar. Teď v závěru hodiny to dětem řekneme.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Předložíme dětem obrázky a předměty, které jsme použili minulou sobotu. Necháme je rozdělit předměty na hromádky podle slavností, při kterých se vyskytovaly.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

proběhne jako obvykle.

Další sled hodiny je poněkud odlišný.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Prostřeme stůl s věcmi, které přinesly děti (ovoce...). Už předtím jsme organizačně připravili toto malé setkání buď pro jiné děti nebo pro starší strýčky a tety. Přijdou k nám do školky a společně budeme jíst. Strýčkové a tetičky mohou vyprávět své zkušenosti pro děti – o Božím vedení, jako to dělali Izraelci. Požádáme je s dostatečným předstihem, aby si připravili krátká vyprávění, srozumitelná dětem.

PÍSEŇ

MODLITBA

10. lekce

PODRUHÉ PŘED KENAANEM

1. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění učitele

Téma lekce: 5 Moj 31. až 34. kap., Joz 3. kap.

Cíl: Mojžíš uznává Boží spravedlnost, i když nevejde do zaslíbené země. Pán Bůh bude s novým vůdcem – Jozuem. O přechodu přes Jordán do zaslíbené země budou Izraelci vyprávět dětem.

Důležité pojmy: hora Nebó, Jozue, nebát se, být statečný, řeka Jordán, kameny

Vstup

Víte, kolik roků má vaše babička, dědeček...? Mojžíš měl ještě víc roků: stodvacet...

Mojžíšova smrt

Mojžíš měl už mnoho roků. Stodvacet. Byl ještě silný, ale věděl, že brzy zemře. Musí se rozloučit s izraelským lidem. Chodil s ním přece čtyřicet let po poušti. Ještě musí něco důležitého říct svému lidu. Co jim asi řekne?

Aby nezapomněli, že je Pán Bůh je vyvedl z Egypta, že je převedl přes Rákosové moře po suchu, že jim dával vodu ze skály a manu a že je chránil před hady. Jenom aby ho poslouchali. Vždyť mají ty desky zákona a vědí, co mají dělat. A také ať jsou stateční, až vejdou do zaslíbené země. Mojžíš už tam nevejde, protože tenkrát udeřil do skály, když Pán Bůh řekl, aby jen mluvil.

Jak rád by Mojžíš překročil řeku Jordán a taky bydlel v zaslíbené zemi, ale nemohl. Prosil Pána Boha, že by tolik rád. Ale Pán Bůh řekl: „Už mě o to, Mojžíši, nepros. Však víš. Ale můžeš tu zemi vidět z hory Nebó.“

A ještě Pán Bůh řekl, že teď bude místo Mojžíše vůdcem Jozue. Ten, který se nebál obrů. Mojžíš řekl Izraeli: „Poslouchejte Jozueho, on vás povede do naší země.“

A Jozuemu řekl: „Buď statečný, ty vejdeš s tím lidem do země, kterou nám Hospodin slíbil. Sám Bůh půjde před tebou, neboj se a neděs!“ To všechno Mojžíš řekl lidu a potom vystoupil na horu Nebó. A tam zemřel.

Nový vůdce Jozue

Teď všichni Izraelci plakali. Zemřel jejich vůdce.

Jozue se stal novým vůdcem. Izraelci ho poslouchali. A Pán Bůh mu řekl: „Neboj se! Jako jsem byl s Mojží-

šem, budu i s tebou, neopustím tě! Jenom nezapomeň na ty desky zákona, které jsem vám dal!“

Vstup do zaslíbené země – přechod přes Jordán

Teď už Izraelci přišli až ke slíbené zemi. To je ta země, kde je dost mléka a medu. Stojí před ní. Vstoupí tam? Musí přejít přes řeku Jordán. A není tam most!

Ráno šel Jozue s některými muži k řece Jordánu. A lidu řekl: „Připravte se, zítra Pán Bůh udělá velké věci.“ Potom řekl mužům, kteří nesli tu krásnou skřínku s deskami zákona: „Zvedněte tu skřínku a jděte před lidem.“ A tak ji nesli. Když vešli do řeky Jordánu, vody se rozdělily a zůstaly stát jako hráz. Celý lid šel za kněžími přes Jordán. Tenkrát byl Jordán rozvodněný. Ale kněží zůstali stát uprostřed i s tou skřínkou s Božím zákonem. A stáli, dokud všichni nepřešli.

Potom Pán Bůh řekl, aby vybrali dvanáct kamenů z těch míst, kde stáli kněží na dně Jordánu. A tak vyzvedli dvanáct velkých kamenů. Až se jednou budou děti ptát: „Čím jsou pro vás tyto kameny?“ odpovíte jim: „To jsou kameny na památku. Vody Jordánu se rozestoupily, když nesli Boží skřínku, a Izrael přešel po suchu.“

Když potom kněží vystoupili i s Boží skřínkou z Jordánu, voda zase zalila celou řeku a rozlévala se až z břehů.

Takový zázrak Pán Bůh udělal, když Izraelci konečně vešli do slíbené země. Aby všichni věděli, jak silný je Pán Bůh.

POHYBOVÁ HRA

Použijeme stejnou pohybovou hru jako při přechodu přes Rákosové moře. (Na začátku i na konci cesty Pán Bůh rozděljuje vody.) Děti stojí těsně vedle sebe, tvoří vodní stěnu. Na suchu stojí kněží se schránou úmluvy (skřínkou) a procházejí Izraelci. Když všichni přejdou, vody se zavrou a rozlévají.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU S DĚTI

Používáme obrázky a názorné pomůcky:

- Mojžíšův věk: připravíme 120 perliček nebo jiných drobných předmětů. Vedle toho počet let dítěte, tatínka... Srovnáme.
- Z modelovací hmoty vytváříme pohoří – horu Nebó, mírné hory zaslíbené země, palmy, květiny, řeku Jordán. Stromy a rostliny i osoby můžeme udělat z tuhé barevného papíru a umístit je do krajiny. Tato činnost by byla místo společné činnosti příští týden.
- Jinak můžeme použít obrázky krásné přírody, řeky, hor. Na této scénérii předvádíme Mojžíšův odchod a přechod přes Jordán pod vedením Jozueho.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání

Ověříme si, zda nikomu nechybějí kartičky z minulých lekcí. Teď máme celou další obrázkovou „bibličku“. Děti

dostanou úkol jako vždy. Navíc je vybídeme, aby si opakovaly i ostatní obrázky. Příště můžeme udělat soutěž (třeba v hledání – kdo nejdříve najde obrázek o ...)

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Pokud jsme dnes modelovali kenaanskou zemi, už teď nekreslíme.

PÍSEŇ

MODLITBA

2. hodina

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Použijeme model zaslíbené země, který jsme si připravili minule. I kdyby to nebyla práce dětí, dobře ho dnes využijeme. Vrcholem celého pololetí je dosažení zaslíbené země. Izraelci dosáhli cíle.

POHYBOVÁ HRA

V řece stojí kněží. Stojí stále pevně na místě. Učitel vypráví, jak kolem hučí vody Jordánu. Děti postupně při-

cházejí ke každému stojícímu a u nohou (jako nebo doopravdy) berou kámen a postaví ho na břehu.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Vyzkoušíme text a otázky z minulé hodiny.

Dnes máme závěrečnou, pololetní soutěž ze všech obrázků v tomto albu. Promyslíme si požadavky, eventuelní ocenění.

SCÉNKY, DIALOGY

Pokud najdeme chlapce, který bude vědět, jak se Mojžíš loučil, vytvoříme scénku, jak Mojžíš odchází od lidu na horu Nebó. Vedle stojí Jozue, dole čeká lid.

Podobně jako v pohybové hře máme několik chlapců, kteří nesou na tyčích na ramenou truhlu úmluvy – schránku se zákonem.

Památne kameny ze dna Jordánu. Je to poněkud náročné, ale pokusme se zajistit 12 větších kamenů. Zde je více možností použití: budoucí dědečkové a babičky vypravují, jak přešli po suchém dnu Jordánu...

PÍSEŇ

MODLITBA

KAMÍNKY A5

Napsala: Pavla Šustková

Technická redakce: Stanislav Staněk

Vydal: Advent-Orion s.r.o.

pro oddělení sobotní školy

Česko-Slovenské unie Církve adventistů s.d.

ISBN 80-7172-163-8